

Câu I (3,0 điểm)

1. Nguyên nhân của biến đổi khí hậu là gì? Trình bày tác động và hậu quả của biến đổi khí hậu đến tài nguyên đất?
2. Phân tích tác động của phân bố vòng đai nhiệt đến sự phân bố vành đai khí áp. Giải thích sự khác nhau về biên độ nhiệt năm và ngày đêm tại chí tuyến?

Câu II (3,0 điểm)

1. Trình bày quy luật hoạt động của dòng biển trên Trái Đất.
2. Phân tích ảnh hưởng của địa hình tới sự hình thành đất và phân bố sinh vật.

Câu III (2,0 điểm)

1. Tại sao nói khái niệm nguồn lực không đồng nghĩa với khái niệm điều kiện phát triển? Vì sao ở các nước đang phát triển, nguồn lực bên ngoài đóng vai trò đặc biệt quan trọng?
2. Tại sao cơ cấu kinh tế theo ngành ở nước ta chuyển dịch tích cực nhưng tốc độ còn chậm?

Câu IV (2,0 điểm)

1. Phân tích ảnh hưởng của các nhân tố tự nhiên đến sự phát triển và phân bố sản xuất nông nghiệp? Tại sao sản xuất nông nghiệp phụ thuộc chặt chẽ vào điều kiện tự nhiên?
2. Tại sao trong những năm gần đây, nước ta phát triển mô hình nông nghiệp công nghệ cao?

----- HẾT -----

Họ và tên thí sinh:; Số báo danh

.....

- Thí sinh được sử dụng Atlas Địa lí Việt Nam do NXB Giáo dục Việt Nam phát hành từ 2009 đến nay.

- Giám thị coi thi không giải thích gì thêm.

ĐÁP ÁN VÀ BIỂU ĐIỂM CHẤM ĐỀ THI NĂNG KHIẾU LẦN III
LỚP 10 - MÔN: ĐỊA LÍ * NĂM HỌC 2022 - 2023 *** Ngày thi 19/12/2022**

Câu	Ý	Nội dung chính cần đạt	Điểm
I	1	Nguyên nhân của biến đổi khí hậu là gì? Trình bày tác động và hậu quả của biến đổi khí hậu đến tài nguyên đất?	1,50
		* Nguyên nhân của biến đổi khí hậu: do tự nhiên và các hoạt động sản xuất, sinh hoạt của con người làm gia tăng lượng khí nhà kính phát thải vào khí quyển. * Tác động và hậu quả của biến đổi khí hậu đến tài nguyên đất: - Tác động: + Tăng diện tích đất bị ngập lụt ở các vùng đồng bằng. + Gia tăng mức độ, diện tích đất bị nhiễm mặn ở các đồng bằng ven biển. + Gia tăng xói mòn đất, hoang mạc hóa ở cả miền núi và đồng bằng. - Hậu quả: + Mất đất, thay đổi tính chất đất. + Chi phí đầu tư xây dựng các công trình thủy lợi và cải tạo đất lớn.	0,25 0,25 0,25 0,25 0,25 0,25
	2	Phân tích tác động của phân bố vòng đai nhiệt đến sự phân bố vành đai khí áp. Giải thích sự khác nhau về biên độ nhiệt năm và ngày đêm tại chí tuyến?	1,50
		* Phân tích tác động của phân bố vòng đai nhiệt đến sự phân bố vành đai khí áp. - Sự phân bố các vòng đai nhiệt là nguyên nhân hình thành các vành đai khí áp (dẫn chứng) - Ranh giới các vòng đai nhiệt không hoàn toàn trùng với các đường vĩ tuyến làm cho các vành đai khí áp không liên tục mà bị chia cắt thành các trung tâm khí áp riêng biệt (dẫn chứng) - Ranh giới các vòng đai nhiệt thay đổi theo thời gian (mùa) làm các vành đai khí áp cũng có sự dịch chuyển theo mùa. * Giải thích sự khác nhau về biên độ nhiệt năm và ngày đêm tại chí tuyến: - Biên độ nhiệt năm: Ở chí tuyến chênh lệch giữa góc chiếu sáng và thời gian chiếu sáng trong năm nhỏ nên biên độ nhiệt năm nhỏ. - Biên độ nhiệt ngày đêm: Chênh lệch giữa góc chiếu sáng trong 1 ngày đêm lớn: ban ngày góc nhập xạ lớn; ban đêm góc nhập xạ bằng 0, mặt đất tỏa nhiệt nên biên độ nhiệt ngày đêm lớn hơn biên độ nhiệt năm.	0,50 0,25 0,25 0,25 0,25 0,25
	1	Trình bày quy luật hoạt động của dòng biển trên Trái Đất.	1,50
		- Các dòng biển nóng thường phát sinh ở hai bên xích đạo, chảy về hướng tây, khi gặp lục địa thì chuyển hướng chảy về phía cực. - Các dòng biển lạnh xuất phát từ khoảng vĩ tuyến 30 – 40 độ thuộc khu vực gần bờ phía đông của các đại dương rồi chảy về phía Xích đạo. - Các dòng biển nóng kết hợp với dòng biển lạnh tạo thành các vòng hoàn lưu. Hướng chảy của các vòng hoàn lưu lớn ở bán cầu Bắc theo chiều kim đồng hồ, ở bán cầu Nam thì ngược lại. - Ở bán cầu Bắc còn có những dòng biển lạnh xuất phát từ vùng cực, men theo bờ tây các đại dương chảy về phía Xích đạo. - Ở vùng gió mùa thường xuất hiện các dòng biển đổi chiều theo mùa. - Các dòng biển nóng và lạnh chảy đối xứng nhau ở hai bờ các đại dương.	0,25 0,25 0,25 0,25 0,25 0,25
	2	Phân tích ảnh hưởng của địa hình tới sự hình thành đất và phân bố sinh vật.	1,50
		- Ảnh hưởng tới quá trình hình thành đất thông qua sự thay đổi nhiệt độ và độ ẩm theo độ cao, độ dốc và hướng sườn của địa hình: + Ở các vùng núi cao, nhiệt độ thấp nên quá trình phong hoá xảy ra chậm, quá trình phân giải chất hữu cơ chậm dần → lên cao quá trình hình thành đất yếu, tầng đất mỏng. + Ở nơi địa hình thấp, quá trình bồi tụ chiếm ưu thế, tầng đất dày và giàu chất dinh dưỡng. + Địa hình dốc làm cho quá trình xâm thực, xói mòn diễn ra mạnh, đặc biệt khi lớp phủ thực vật bị mất, nên đất thường mỏng và bạc màu. + Các hướng sườn khác nhau sẽ nhận được lượng nhiệt và ẩm khác nhau, do đó ảnh hưởng đến sự hình thành đất ở các sườn. - Ảnh hưởng tới sự phân bố sinh vật qua đặc điểm về độ cao, hướng sườn: + Độ cao: nhiệt ẩm thay đổi theo độ cao → Hình thành các vành đai sinh vật thay đổi theo độ cao.	0,25 0,25 0,25 0,25 0,25 0,25

	+ Do lượng nhiệt, ẩm ở 2 sườn khác nhau → đặc điểm sinh vật ở 2 sườn khác nhau, độ cao bắt đầu và độ cao kết thúc của các vành đai sinh vật ở 2 sườn cũng khác nhau.	0,25
III	1 Tại sao nói khái niệm nguồn lực không đồng nghĩa với khái niệm điều kiện phát triển? Vì sao ở các nước đang phát triển, nguồn lực bên ngoài đóng vai trò đặc biệt quan trọng?	1,50
	* Khái niệm nguồn lực không đồng nghĩa với khái niệm điều kiện phát triển:	
	- Nguồn lực phát triển kinh tế là tổng thể nguồn tài nguyên thiên nhiên, nhân lực con người, tài sản quốc gia và các yếu tố phi vật chất, bao gồm cả trong và ngoài nước có khả năng khai thác nhằm thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội.	0,25
	- Điều kiện là 1 khái niệm rất rộng, bao gồm cả điều kiện lẫn tài nguyên: là các yếu tố tự nhiên và kinh tế xã hội có ý nghĩa đối với sự phát triển kinh tế - xã hội của một quốc gia. → Như vậy khái niệm nguồn lực có tính chất chọn lọc hơn khái niệm điều kiện.	0,25
	+ Ở các nước đang phát triển, nguồn lực bên ngoài đóng vai trò đặc biệt quan trọng	
	- Xuất phát điểm nền kinh tế thấp: nền nông nghiệp nghèo nàn, lạc hậu; công nghiệp, dịch vụ kém phát triển; dân số tăng nhanh; chất lượng cuộc sống thấp... - Có nhiều nguồn lực cho phát triển kinh tế: tài nguyên thiên nhiên, lao động, nông nghiệp... nhưng chưa được khai thác hiệu quả. - Để phát triển kinh tế, các nước cần phải tiến hành CNH-HĐH, đây là quá trình cần nhiều vốn, khoa học công nghệ, lao động có trình độ, cơ sở hạ tầng.... mà các nước đang phát triển hầu hết thiếu các nguồn lực này. - Việc tận dụng nguồn lực bên ngoài góp phần bổ sung những nguồn lực còn thiếu, khai thác nguồn lực sẵn có một cách hiệu quả, khắc phục những khó khăn trong nội tại, đẩy nhanh tốc độ CNH-HĐH.	0,25 0,25 0,25
2 Tại sao cơ cấu kinh tế theo ngành ở nước ta chuyển dịch tích cực nhưng tốc độ còn chậm?	0,50	
	- Theo hướng tích cực do: thành tựu quá trình đổi mới, chính sách CNH-HĐH, thu hút đầu tư, tận dụng được các nguồn lực trong nước...	0,25
	- Tốc độ còn chậm do: chưa thực sự phát triển theo chiều sâu, dân số đông, năng suất lao động còn thấp, trình độ lao động chưa cao...	0,25
IV	1 Phân tích ảnh hưởng của các nhân tố tự nhiên đến sự phát triển, phân bố sản xuất nông nghiệp? Tại sao sản xuất nông nghiệp phụ thuộc chặt chẽ vào điều kiện tự nhiên?	1,50
	* Phân tích ảnh hưởng của các nhân tố tự nhiên đến sự phát triển, phân bố sản xuất nông nghiệp	
	- Địa hình, đất trồng: ảnh hưởng đến quy mô, phương hướng sản xuất, cơ cấu, mức độ thâm canh, năng suất và sự phân bố cây trồng	0,25
	- Khí hậu và nguồn nước: + Ảnh hưởng đến cơ cấu, năng suất cây trồng vật nuôi; mùa vụ, khả năng xen canh, tăng vụ; sự phân bố nông nghiệp	0,25
	+ Ảnh hưởng đến mặt nước nuôi trồng thủy sản, phù sa, nước tưới... - Sinh vật: cung cấp giống cây trồng vật nuôi, cơ sở thức ăn, môi trường sản xuất...	0,25 0,25
	* Sản xuất nông nghiệp phụ thuộc chặt chẽ vào điều kiện tự nhiên vì:	
- Trong nông nghiệp, cây trồng, vật nuôi là đối tượng sản xuất. Cây trồng và vật nuôi chỉ có thể tồn tại và phát triển khi có đủ năm yếu tố cơ bản của tự nhiên là nhiệt độ, nước, ánh sáng, không khí và dinh dưỡng	0,25	
- Các yếu tố cơ bản của tự nhiên kết hợp chặt chẽ với nhau, cùng tác động trong một thể thống nhất và không thể thay thế nhau.	0,25	
2 Tại sao trong những năm gần đây, nước ta phát triển mô hình nông nghiệp công nghệ cao?	0,50	
	- Nhu cầu thị trường về thực phẩm sạch, an toàn, chất lượng cao gia tăng; xu thế phát triển nông nghiệp bền vững...	0,25
	- Nước ta ngày càng có điều kiện để phát triển nông nghiệp công nghệ cao: khoa học công nghệ tiến bộ, lao động có trình độ gia tăng, vốn, tiếp thu kinh nghiệm và KHKT nước ngoài...	0,25
TỔNG ĐIỂM TOÀN BÀI, 4 CÂU		10,00

----- HẾT -----